

Foreningen for Kommunal- og
Forvaltningsret i Danmark
8. og 15. november 2023

Nyheder inden for sagsbehandling: Afgørelser og parter

Professor, Ph.D. Sten Bønsing

AALBORG
UNIVERSITET

Velkommen !

- ▶ Professor, Ph.D. i forvaltningsret
- ▶ Aalborg Universitet
- ▶ Viceinstituteder og studieleder

AFGØRELSER

- ▶ Gammeltoft-Hansens forslag til en ny definition
 - ”En offentlig myndigheds ensidige og for borgerne bindende tilkendegivelse om et forhold af væsentlig betydning for de berørte, ... [samt] sådanne beslutninger som efter fast tradition og praksis anses for afgørelser”
- ▶ Hvorfor har vi en definition/afgrænsning?
 - Afgørende for en række rettigheder
 - Etablerer et retsfaktum

En ikke-afgørelse kan også være en afgørelse

FOB 2020-37

- ▶ Kommunes beslutning om, at der ikke skulle rejses en sag om påbud efter vandløbsloven
- ▶ Borgere bad kommunen om at udstede påbud til drænejer
- ▶ Kommunen "afviste", idet den fandt, at borgerne burde rejse et civilt søgsmål direkte mod skadevolder
- ▶ Ombudsmanden:
 - ▶ Afgørelse!
 - ▶ Selv hvis der faktisk ikke var mulighed for at udstede påbud (fx pga. en landvæsenskendelse)
 - ▶ Og da ikke-afgørelsen var en afgørelse, så var Miljø- og Fødevarerklagenævnet også forpligtet til at behandle ikke-afgørelsen

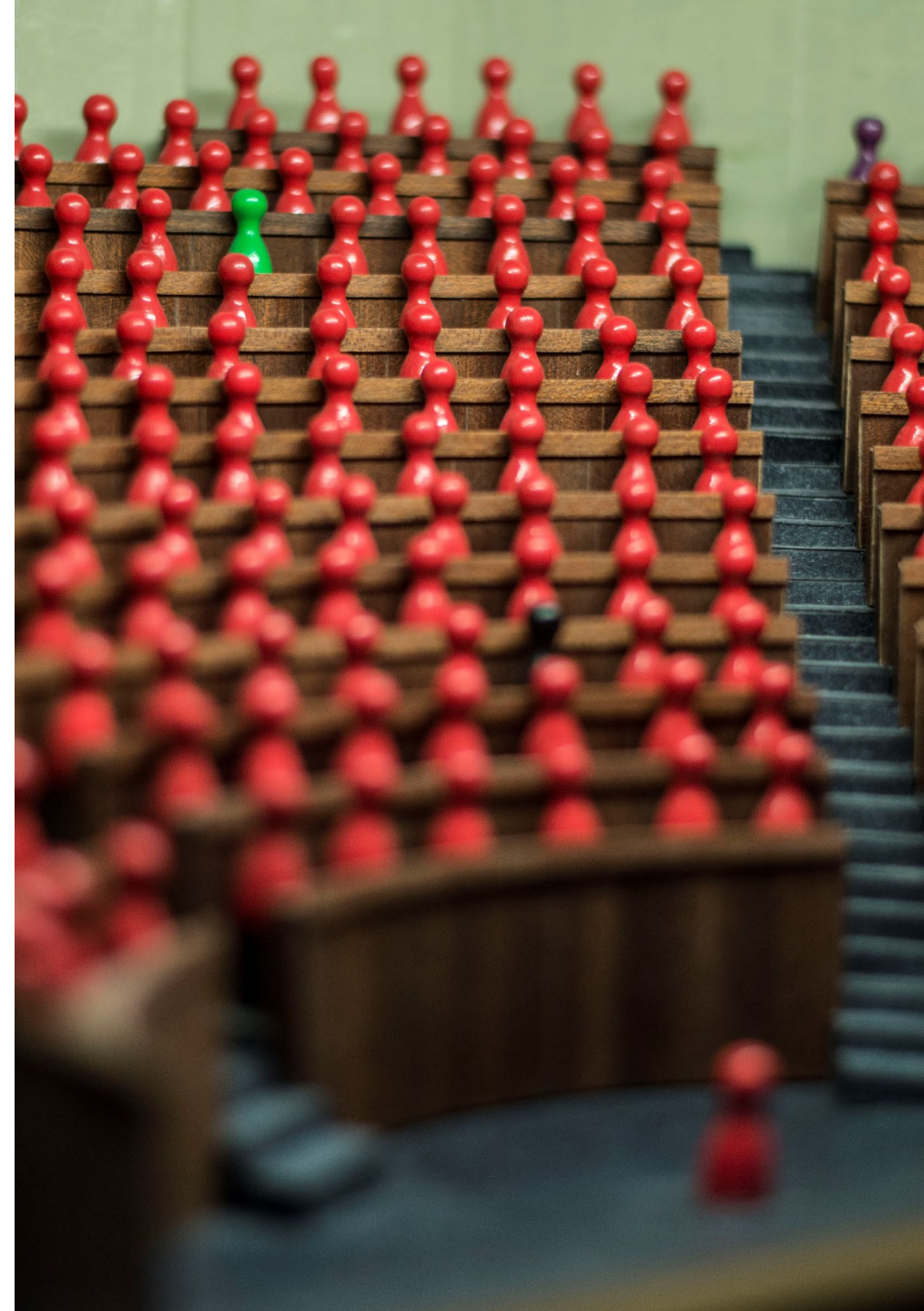

Politisk beslutning eller afgørelse?

FOB 2023-19

- ▶ Tilsagn om støtte til grøn omstilling af indenrigsfærger
- ▶ ”§ 7. Transportministeren udmelder tilsagn og afslag inden udgangen af 2021 for de 233 mio. kr.”
- ▶ ... med hjemmel i politisk aftale og aktstykke
- ▶ Ministerium:
 - ▶ Politisk beslutning truffet af minister og forligspartier
- ▶ Ombudsmanden:
 - ▶ Afgørelse!
 - ▶ (Derfor: Partshøring, begrundelse ...)

- ▶ (FOB 2021-8 – CEF-færgestøtten (jf. om et øjeblik))

Indstillinger/udtalelser

FOB 2021-8

- Generelt/teori: Udtalelser/indstillinger til andre myndigheders afgørelser er ikke afgørelser
- FOB 2021-8: CEF-støtten til færgerederiet
- CEF:
 - EU træffer *afgørelse*
 - Medlemsstater "støtter" eller "støtter ikke"
- Hvis medlemsstater støtter:
 - Ikke afgørelse
 - EU træffer afgørelse
- Hvis ikke-støtter:
 - Afgørelse – thi sagen slutter ("afgøres") *hermed*
- Ministerium: "politisk beslutning" – uegnet som afgørelse

Vejledning eller afgørelse

- FOB 2023-5 – Vejledning eller afgørelse? Den ikke godkendte kvist
 - Telefonvejledningen, der kunne give indtryk af forhåndsbesked/tilladelse
 - › Telefonsamtale
 - › Tidligt i sagsforløb - Dialog om udarbejdelse af ansøgning
- FOB 2023-1 – Skattestyrelsens facebook-vejledning – afgørelser eller vejledning?
 - Opmærksomhed på, at vejledning ikke opfattes som afgørelser og konkret sagsbehandling
- ”Danskerne støtter Støjberg” (Sætteombudsmanden)
 - ”Vejledningsbrev” gav indtryk af afgørelse
- FOB 2018-29 – Pop op-beskeder om SU
 - Sagstype 1: Ikke berettiget til SU for de ansøgte måneder
 - Sagstype 2: Du kan ikke søge ”endnu” (afvisning ”for nuværende”)
- (FOB 2020-37 vandløbs-sagen – ”ikke-afgørelsen”)

Personale- beslutninger

- FOB 2021-10 – Professorens nøgenbillede
 - Tilrettevisning eller påtale?
 - Påtaler er afgørelser
 - Tilrettevisninger er (vist nok) ikke afgørelser
 - › Egentlige tilrettevisninger er ikke afgørelser
 - › "Kritik" fra ledelsen, som kan sammenlignes med påtale, er måske afgørelser

Faktisk forvaltning (diverse)

- ▶ FOB 2023-18 – Universitets afslag på dispensation fra frist var en afgørelse
 - ▶ Universitet afslog dispensation fra frist for tilmelding til reeksamen
 - ▶ Styrelsen: Ikke klageadgang, da ikke en afgørelse
 - ▶ Ombudsmanden: Afgørelse!
- ▶ FOB 2022-15 – Gebyr for tolkebistand hos lægen
 - ▶ Lægens vurdering af behov: Faktisk forvaltning
 - ▶ Regions beslutning om gebyr: Afgørelse
 - ▶ Forvaltningsretlige krav indtrådte derfor først ved regionens beslutning
- ▶ FOB 2018-25 – Konfirmandens far og kirkebænken
- ▶ UfR 2017.2695 – Politiets afspærring af gadeområde var ikke afgørelse
- ▶ (UfR 2021.4712 Ø - Covid-afspærringerne)
- ▶ FOB 2020-15 – Aftale eller afgørelse? – ”Udslusning fra døraflåsning”
- ▶ FOB 2019-16 – Aftale eller afgørelse om gældseftergivelse

A blurred background of a park with people and trees, and a colorful plaid blanket in the foreground. The scene is bright and sunny, suggesting a pleasant day outdoors. The foreground shows a close-up of a plaid blanket with orange, green, and white patterns, lying on a grassy area with small white flowers. In the background, several people are visible, some walking and some standing, all out of focus. The overall atmosphere is peaceful and leisurely.

PARTER

Lidt teori

- Adressater ("direkte parter") (ansøgere og andre adressater) (jf. UfR 2016.3793 H (jf. om et øjeblik))
- Andre parter
 - Væsentlig
 - Individuel
 - Direkte/afledt (FOB 2015-37 – dyreejere ikke part i sager mod dyrlæger)
 - Retlig
- Hvorfor partsdefinition/-begreb?
 - Afgrænsning af partsbeføjelser
 - Actio popularis
 - Stor administration hvis mange/alle var parter (samt tavshedspligtsproblem)
- Partsbegrebets dynamiske natur i sagsforløbet
- Partsdefinition og partshabilitet
 - Børn er parter, men forældre udøver partsbeføjelser

Partsbegrebet og ”klageberettigelse” (og søgsmålsret)

- FOB 2022-29
 - Naboens indbliksgener af den hævede sommerhus terrasse
 - Byggetilladelse
 - I den konkrete sag var naboerne ikke parter/klageberettigede
 - ... og derfor ikke klagebehandling
 - (men det havde de i øvrigt krav på begrundelse for ved afvisningen)

”Kriterierne for, hvornår man er klageberettiget efter byggelovens § 23, stk. 3, 1. pkt., svarer til kriterierne for, hvornår man efter almindelige forvaltningsretlige regler anses for part i en sag”

Væsentlighed

- FOB 2022-17 (og FOB 2022-18)
- Inddrivelse af underholdsbidrag - Gældsstyrelsen
- Sager indeholder flere afgørelser
 - Inddrivelsesskridt (fx modregning, lønindeholdelse ...)
 - › Skyldner/bidragssynder er part (adressat)
 - › Bidragsmodtageren er "som udgangspunkt" ikke part – ikke "direkte" berørt
 - Fordringens eksistens (fx forældelse, allerede afregnet ...)
 - › Skyldner/bidragssynder er part (adressat)
 - › Bidragsmodtager er – efter omstændighederne – part – direkte berørt

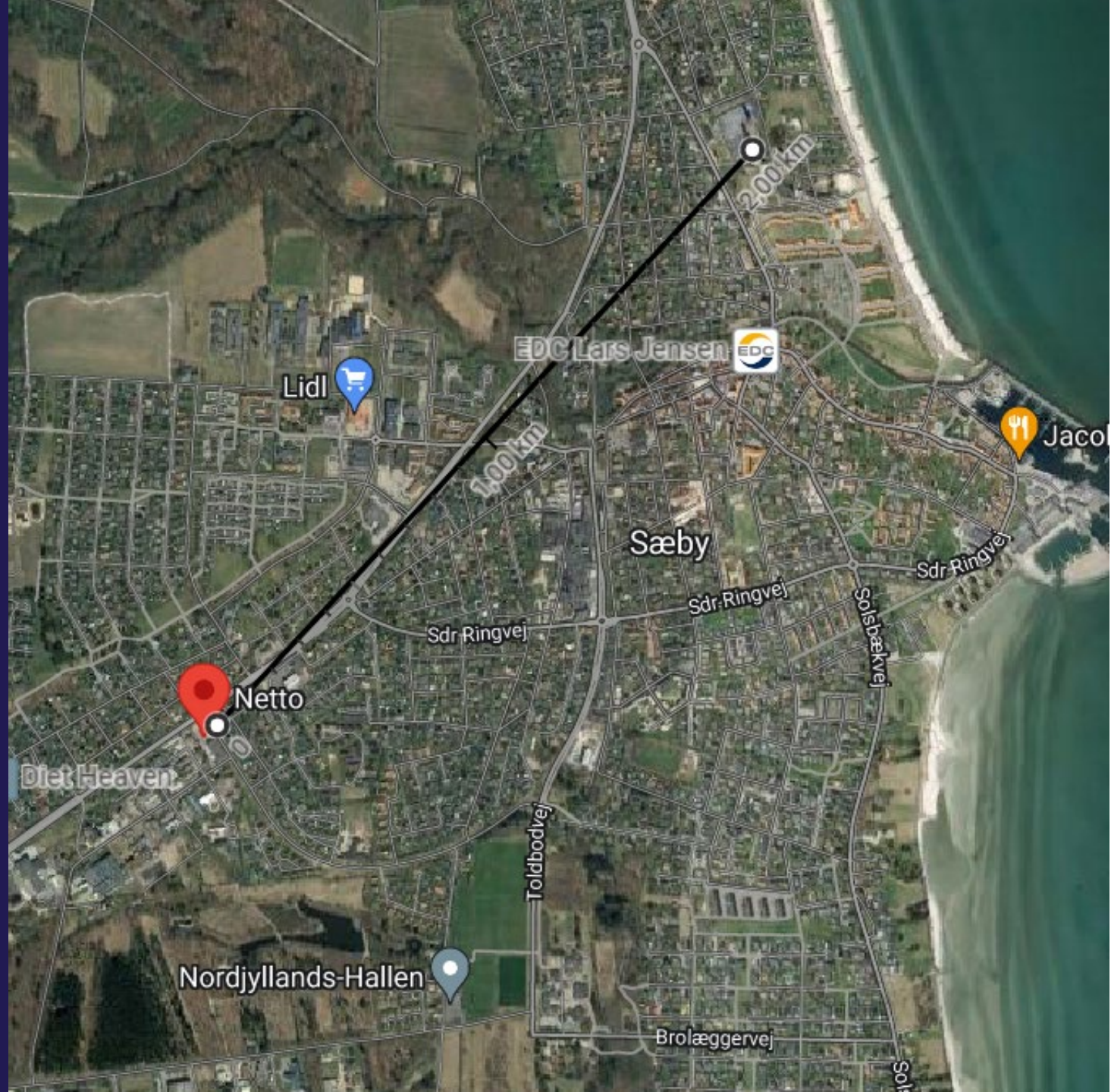

Når partsstatus ændrer sig

- ▶ Man er part fra og med det tidspunkt, hvor man opfylder partsdefinitionen
- ▶ MEN fra dette tidspunkt er man part i HELE SAGEN – og med ”tilbagevirkende kraft”
- ▶ FOB 2020-33:
 - ▶ Tirsdag: Formand for børn og ungeudvalget foreløbig afgørelse om anbringelse + overvåget samvær med mor (som alene havde forældremyndighed)
 - ▶ Torsdag: Børn og ungeudvalget godkender formandsbeslutning fra om tirsdagen
 - ▶ Far får (også) forældremyndighed samme dag
 - ▶ Ombudsmanden: Far var part fra torsdag – i hele sagen – og dermed klageadgang
 - › Ville også have klageadgang, hvis forældremyndighed efter afgørelsen, men inden klagefrist udløber– eller efter klagefrist, men inden rekursafgørelse

UfR 2020.3087 V Lokalplanen i Sæby

- ▶ Borger i Sæby klagede over forslag til lokalplan
- ▶ Landsretten: “[x] bor ca. 2 km i fugleflugtslinje fra planområdet. Som beboer i Sæby kan hun ikke anses for at være berørt af planerne på en måde, som adskiller sig væsentligt fra påvirkningen for et meget betydeligt antal beboere og dermed en meget vid kreds af borgere i området”

UfR 2017.2408 Ø – Klagen til Advokatnævnet

- Kreditor i konkursbo klagede til Advokatnævnet over kurators adfærd
- *Advokatnævnet* afviste sagen: Gå til skifteretten!
- *Skifteretten*: Gå til Advokatnævnet!
- *Byretten*: Sagen (mod Advokatnævnet) afvises – ikke ”retlig interesse” (søgsmål)
- *Landsretten*: Klageberettiget ved Advokatnævnet
 - ... og *derfor* også retlig interesse i søgsmål – til prøvelse af klageberettigelse (dvs. nævnets afvisning)
 - ”Landsretten har herved navnlig henset til, at [x] har omtalt sig selv som klager, og at det indledningsvis i afgørelsen er oplyst, at »Advokatnævnet har behandlet din klage ...« ”

UfR 2016.3793 H – Bygningen på det nedlagte vejareal

- ❶ Kommune nedlagde vejareal
- ❷ A havde brugsret til arealet
- ❸ Kommunen: "[A] ikke ... forkøbsret til arealet i medfør af den dagældende vejlovs § 91, stk. 1, om forkøbsret for »ejerne af tilgrænsende ejendomme«"
- ❹ Højesteret: "[A] var adressat for kommunens afgørelse og havde efter Højesterets opfattelse allerede som følge heraf en væsentlig, individuel interesse i at få Vejdirektoratet til at realitetsbehandle selskabets klage over kommunens afgørelse."

UfR 2012.605 H – Standsningsforbuddet i gågaden

- Den kender de fleste vist
- "Generel" afgørelse
- Konkret betydning og væsentlighed

TAK FOR OPMÆRKSOMHEDEN